Č.j.: S 107/99-230 V Brně dne 19. listopadu 1999

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení čj. S 107/99-230, zahájeném dne 5.10.1999 na návrh účastníka řízení - společnosti České sklo a. s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15/1682, zastoupené ve správním řízení JUDr. Jaroslavem Sodomkou, advokátem, se sídlem U Prašné brány 3, Praha, na základě plné moci ze dne 4.10.1999, podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., ve věci povolení spojení podniků České sklo a.s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15/1682 a Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130, podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., vydává toto

r o z h o d n u t í :

Spojení podniků podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., k němuž dochází získáním 141 524 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií, dále 35 380 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií a 4233 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií, což odpovídá celkem 181 137 kusům akcií, představujících 95 % základního jmění společnosti Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130, společností České sklo a.s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15/1682, od společnosti PYRRHULA, a. s., se sídlem Bělehradská 110, Praha na základě Smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 5.10.1999, se podle § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., po zjištění skutkového stavu, získání potřebných dokladů pro rozhodnutí a po seznámení účastníka řízení s výsledky šetření před rozhodnutím v souladu s § 12 odst. 6 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb.,

p o v o l u j e,

se stanovením omezení a závazků, v souladu s § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb., nezbytných pro ochranu hospodářské soutěže:

1. účastníku řízení se ukládá po dobu 3 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí povinnost informovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže o každém dalším záměru nabytí více jak pětiprocentního podílu na majetku soutěžitele, působícího v České republice na trhu stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla, nebo na trhu stolního nádobí a dekorativních předmětů ze sodnodraselného skla, nebo na trhu kuchyňského nádobí z varného skla, sklokeramiky a varné keramiky a nebo na trhu kuchyňského i stolního nádobí a dekorativních předmětů z porcelánu, jakož i o záměru nabýt jakýkoliv podíl na majetku soutěžitele, působícího v České republice, jehož podíl obratu na trhu stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla, nebo na trhu stolního nádobí a dekorativních předmětů ze sodnodraselného skla, nebo na trhu kuchyňského nádobí z varného skla, sklokeramiky a varné keramiky a nebo na trhu kuchyňského i stolního nádobí a dekorativních předmětů z porcelánu přesahuje v České republice 5 % za uplynulý kalendářní rok, a to nejpozději 1 měsíc před uskutečněním záměru a zamýšlený záměr s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže projednat,

2. účastníku řízení se ukládá po dobu 3 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí povinnost projednat předem s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže každý záměr, směřující k uzavření výrobní jednotky ve společnosti Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130, v jehož důsledku by došlo k omezení sortimentu stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla, dodávaného na trh České republiky,

3. účastníku řízení se ukládá povinnost zajistit, aby po dobu 3 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí nepoklesl stav zaměstnanců společnosti Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130, o více než 25 % oproti stavu zaměstnanců společnosti Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130 ke dni nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

4. účastníku řízení se ukládá povinnost předkládat Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže každoročně po dobu 3 let od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí výroční zprávu společnosti Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130.

Odůvodnění :

Dne 5.10.1999 zahájil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) na návrh účastníka řízení společnosti České sklo a.s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15/1682, správní řízení čj. S 107/99-230 ve věci povolení spojení podniků ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“). Ke spojení podniků dochází získáním 141 524 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií, dále 35 380 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií a 4233 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií, což odpovídá celkem 181 137 kusům akcií, představujících 95 % základního jmění

společnosti Sklárny BOHEMIA a.s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130 společností České sklo a.s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15/1682, od společnosti PYRRHULA, a. s., se sídlem Bělehradská 110, Praha, na základě Smlouvy o úplatném převodu cenných papírů ze dne 5.10.1999. Společnost PYRRHULA, a. s., se sídlem Bělehradská 110, Praha se zabývá obchodováním s cennými papíry.

Úřad oznámil v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) zákona spojení podniků v Obchodním věstníku č. 42/99. Ve stanovené lhůtě ani později do doby vydání tohoto rozhodnutí úřad neobdržel k posuzovanému spojení podniků žádné připomínky.

Podle ustanovení § 12 odst. 6 zákona byl účastník řízení seznámen s výsledky šetření dne 18.11.1999. K výsledkům šetření nevznesl žádné připomínky.

I. Charakteristika spojujících se podniků

České sklo a. s.

Společnost České sklo a. s. (dále jen „ČS a. s.“) byla zapsána v obchodním rejstříku, vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl B, vložka 4049, dne 3. června 1996. Předmět jejího podnikání je podle výpisu z obchodního rejstříku koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, zprostředkování v oblasti obchodu. Společnost dosud nevykonávala a nevykonává žádnou výrobní ani obchodní činnost a nepůsobí na žádném trhu. Nemá jiné majetkové účasti, než je předmětné vlastnictví akcií společnosti Sklárny BOHEMIA a. s., se sídlem Poděbrady, nám. T.G. Masaryka 1130. Společnost není členem žádné asociace či sdružení podnikatelů, ani žádné integrované obchodní organizace.

Sklárny BOHEMIA a. s.

Společnost Sklárny BOHEMIA a. s. (dále jen „SB a. s.“) byla zapsána v obchodním rejstříku, vedeného Krajským obchodním soudem v Praze, oddíl B, vložka 2259, dne 26.11.1993. Předmět jejího podnikání je podle výpisu z obchodního rejstříku vývoj a výroba užitkového, uměleckého a osvětlovacího skla, provozování soukromého učiliště sklářského, broušení a leptání skla, stavba strojů s mechanickým pohonem, výroba nástrojů, silniční motorová doprava, směnárny, podnikání v oblasti nakládání s odpady, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej.

Společnost je členem Asociace sklářského průmyslu ČR, International Crystal Federation Irsko a dále je členem Hospodářské komory ČR a Svazu průmyslu ČR. Není členem žádné integrované obchodní organizace. Společnost nevykonává kontrolu nad jiným podnikatelským subjektem ve smyslu § 8 odst. 1, 2 zákona.

Vlastnické vztahy spojovaných podniků

Propojení společností ČS a.s. a SB a.s. a dalších společností

Úřad dále konstatuje, že k získání kontroly ve smyslu ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona došlo nejen nabytím 95 % akcií společnosti SB a.s. společností ČS a. s., ale i personálním

propojením. Na základě usnesení valné hromady dne 1. 10. 1999 se členy představenstva SB a.s. stali ing. Radovan Květ, JUDr. Jan Souček a ing. Vladimír Vomáčka.

Úřad zjistil, že účastník řízení je akciovou společností, jejíž člen představenstva ing. Radovan Květ je současně předsedou představenstva ve společnostech BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a. s., se sídlem Štěpánská 7, Praha, SKLÁRNY KAVALIER, a. s. se sídlem Sázava, okres Kutná Hora, Porcela Plus a. s., se sídlem Praha 2, Štěpánská 7 a místopředsedou představenstva ve společnostech Karlovarský porcelán a.s., se sídlem Závodu míru 70, Karlovy Vary a Sklo Bohemia, a. s. se sídlem Zámecká 550, Světlá nad Sázavou.

JUDr. Jan Souček, který je členem představenstva účastníka řízení, je současně místopředsedou představenstva ve společnostech BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a. s., se sídlem Štěpánská 7, Praha, SKLÁRNY KAVALIER, a. s. se sídlem Sázava, Porcela Plus a. s., se sídlem Praha 2, Štěpánská 7, Sklo Bohemia, a. s. se sídlem Zámecká 550, Světlá nad Sázavou a CRYSTALEX a. s., se sídlem B. Egermanna 634, Nový Bor a členem představenstva ve společnosti Karlovarský porcelán a.s., se sídlem Závodu míru 70, Karlovy Vary.

Výše uvedené společnosti jsou propojeny i vlastnicky, mají stejné akcionáře.

Výše uvedených společností a jejich vlastnických vztahů se týkaly následující judikáty úřadu :

Rozhodnutí čj. S 110/98-230, které nabylo právní moci dne 15.9.1998, kterým bylo povoleno spojení podniků BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a.s., se sídlem Štěpánská 7, Praha a SKLÁRNY KAVALIER, a. s. se sídlem Sázava, okres Kutná Hora, podle § 8 a) odst. 2 zákona, a to s omezeními a závazky.

Rozhodnutí čj. S 111/98-230, které nabylo právní moci dne 23. 9. 1998, kterým bylo povoleno spojení podniků BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a.s., se sídlem Štěpánská 7, Praha a Sklo Bohemia, a. s. se sídlem Zámecká 550, Světlá nad Sázavou, podle § 8 a) odst. 2 zákona s omezeními a závazky.

Rozhodnutí čj. S 121/98-230, které nabylo právní moci dne 28. 9. 1998, kterým bylo povoleno spojení podniků BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a.s., se sídlem Štěpánská 7, Praha a CRYSTALEX a. s., se sídlem B. Egermanna 634, Nový Bor, podle § 8 a) odst. 2 zákona s omezeními a závazky.

Rozhodnutí čj. S 146/98-230, které nabylo právní moci dne 29.12.1998, v němž úřad konstatuje, že spojení podniků Porcela Plus a. s., se sídlem Praha 2, Štěpánská 7 a DALOVICE a. s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15/1682, nepodléhá povolení podle zákona.

Z výše uvedeného vyplývá, že realizací spojení podniků společností ČS a.s. a SB a.s. dojde ve svém důsledku k zapojení společnosti SB a.s. do celé skupiny spojených podniků, zahrnující společnosti Porcela Plus a.s., se sídlem Praha 2, Štěpánská 7 (dále jen „Porcela Plus a. s.“) , CRYSTALEX a. s., se sídlem B. Egermanna 634, Nový Bor (dále jen „CRYSTALEX a. s.“), Sklo Bohemia Světlá a. s., se sídlem Zámecká 550, Světlá nad Sázavou (dále jen „Sklo Bohemia a. s.“), SKLÁRNY KAVALIER, a. s. se sídlem Sázava, okres Kutná Hora (dále jen „SKLÁRNY KAVALIER a. s.“), Karlovarský porcelán a.s., se sídlem Závodu míru 70, Karlovy Vary (dále jen „Karlovarský porcelán a.s.“) a BOHEMIA

CRYSTALEX TRADING a. s, se sídlem Štěpánská 7, Praha (dále jen „BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a. s.“). Všechny společnosti jsou v dalším textu označeny jako Skupina, přičemž Porcela Plus a. s. a BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a. s. jsou obchodní organizace, zabezpečující odbyt členů Skupiny.

Vymezení relevantního trhu

Úřad konstatuje, že společnosti Skupiny působí na relevantních trzích vymezených ve výše citovaných rozhodnutích o povolení spojení podniků. Jedná se o tyto trhy :

1. stolní nádobí a dekorativní předměty z olovnatého skla ,
2. stolní nádobí a dekorativní předměty ze sodnodraselného skla,
3. kuchyňské nádobí z varného skla, sklokeramiky a varné keramiky,
4. kuchyňské i stolní nádobí a dekorativní předměty z porcelánu.

Na trhu stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla se podílí produkce Sklo Bohemia a. s. a CRYSTALEX a. s., pouze na tomto relevantním trhu se projeví účinky spojení, neboť na něm působí rovněž společnost SB a. s.

Na trhu stolního nádobí a dekorativních předmětů ze sodnodraselného skla se podílí z členů Skupiny pouze produkce Sklo Bohemia a. s. a CRYSTALEX a. s.

Na trhu kuchyňského nádobí z varného skla, sklokeramiky a varné keramiky se z členů Skupiny podílí pouze produkce SKLÁRNY KAVALIER a. s.

Na trhu kuchyňského nádobí a dekorativních předmětů z porcelánu se podílí ze členů Skupiny pouze produkce společnosti Karlovarský porcelán a. s.

Úřad vymezil relevantní trh po stránce věcné, časové a geografické.

Věcné vymezení relevantního trhu

Pro účely tohoto správního řízení byl relevantní trh, na kterém spojující se společnosti působí, vymezen po věcné stránce jako **trh stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla.**

Úřad se zabýval možnou zaměnitelností stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla (dále jen „výrobky z olovnatého skla“) s jinými druhy výrobků. Nejbližším substitutem je stolní nádobí a dekorativní předměty ze sodnodraselného skla (dále jen „výrobky ze sodnodraselného skla“).

S ohledem na jiné kvalitativní a estetické vlastnosti výrobků z olovnatého skla a skla sodnodraselného nelze považovat tyto dvě skupiny výrobků za zaměnitelné. Také cenová hladina výrobků z olovnatého skla a skla sodnodraselného je různá, výrobky z olovnatého skla jsou dražší než výrobky ze sodnodraselného skla.

Podstatné rozdíly obou trhů se jeví v užití. Výrobky z olovnatého skla mají luxusní charakter a z toho vyplývající i vyšší cenu. Trh výrobků ze sodnodraselného skla se vyznačuje širokým sortimentem nabízeného zboží v rozdílných cenových hladinách, s dostupností pro celé spotřebitelské spektrum. Pro běžné užívání v domácnostech jsou určeny výrobky ze sodnodraselného skla v dolní hranici cenového spektra, kde cenově odpovídající výrobky z olovnatého skla neexistují.

Úřad zjistil i další specifický znak – u relevantního trhu výrobků z olovnatého skla je menší podíl dovozu do České republiky (dále jen „ČR“) než u relevantního trhu výrobků ze sodnodraselného skla. Společným znakem obou trhů je široký sortiment, vysoká kvalita i estetická úroveň, vyplývající z dlouholeté tradice sklářské výroby v České republice.

Úřad se zabýval další možnou zaměnitelností výrobků z olovnatého skla s jinými skupinami výrobků s obdobným použitím. Vzdálenějším substitutem je stolní nádobí a dekorativní předměty z porcelánu (dále jen „porcelánové výrobky“) a stolní nádobí a dekorativní předměty z keramiky (dále jen „keramické výrobky“). Porcelánové a keramické výrobky mají ve srovnání s výrobky z olovnatého skla zcela jiné vzhledové i estetické vlastnosti. Výrobky z olovnatého skla jsou průhledné, mají výrazně slavnostní, často luxusní charakter. Zdobení výrobků z porcelánu (např. zlatem, barevným dekorem apod.) je zcela odlišné od designu výrobků z olovnatého skla a rovněž estetická úroveň výrobků z keramiky vyhovuje zcela jiným spotřebitelským nárokům než jsou nároky na výrobky z olovnatého skla. Rovněž ceny výrobků z olovnatého skla jsou nesrovnatelné s cenami výrobků z porcelánu a zejména z keramiky, kdy výrobky z olovnatého skla mají často cenu několikanásobně vyšší než výrobky z porcelánu a keramiky. Úřad nezjistil, že z hlediska zastupitelnosti jsou výrobky z olovnatého skla zaměnitelné s výrobky z porcelánu a keramiky.

Z výše uvedených důvodů úřad vymezil relevantní trh po věcné stránce jako trh stolního nádobí a dekorativních předmětů z olovnatého skla.

Geografické a časové vymezení relevantního trhu

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Po vyhodnocení těchto podmínek byl trh z hlediska geografického vymezen územím **České republiky**. Z hlediska časového jde o **trh trvalý**, tvořený pravidelně se opakujícími dodávkami.

Podíl na vymezeném relevantním trhu

Na relevantním trhu výrobků z olovnatého skla působí svými dodávkami společnost SB a. s., členové Skupiny – Sklo Bohemia a. s., CRYSTALEX a. s. a další subjekty, z nichž nejvýznamnější jsou Jihlavské sklárny BOHEMIA, a. s. a RÜCKL CRYSTAL a.s. Dovoz výrobků zaujímá průměrně 20 % trhu. Působení společnosti ČS a. s. na vymezeném relevantním trhu nebylo zjištěno.

V posledních třech letech se výrazně nezměnily podíly jednotlivých účastníků trhu. Společný podíl spojovaných podniků SB a. s. a ČS a. s. nedosahuje 30 % celkového obratu na vymezeném relevantním trhu. Společný podíl členů Skupiny Sklo Bohemia, a. s. a CRYSTALEX a. s. představuje podíl …. % [1] celkového obratu na vymezeném relevantním trhu. Zapojením SB a. s. do Skupiny se tento podíl zvýší o … % [1].

[1] V § 16 zákona se stanoví povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech tvořících výrobní a obchodní tajemství soutěžitelů.

Právní posouzení

1. Za spojování podniků podle zákona se považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Získáním 141 524 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií, dále 35 380 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií a 4233 kusů akcií, nahrazených jednou hromadnou akcií, což odpovídá celkem 181 137 kusům akcií, představujících 95 % základního jmění společnosti SB a.s. společností ČS a.s., dochází k situaci, kdy společnost ČS a.s. získává kontrolu nad společností SB a. s. ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona.

2. Spojování podniků, které narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž, podléhá povolení úřadu. Za narušení soutěže se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží ve smyslu § 8a odst. 1 zákona.

Spojením podniků, při zohlednění působnosti členů Skupiny, přesáhne společný podíl 30 % celkového obratu na vymezeném relevantním trhu.

Z uvedeného vyplývá, že zákonná domněnka narušení soutěže je naplněna a je dána působnost úřadu k řízení podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona.

Úřad konstatuje, že v případě spojení podniků ČS a. s. a SB a. s. se jedná o konglomerátní spojení podniků, které nepodnikají na stejných trzích. Zapojení SB a. s. do Skupiny má charakter horizontální i vertikální, neboť Porcela Plus a. s. a BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a. s. jsou obchodními organizacemi, zabezpečujícími odbyt členů Skupiny.

3. Podle § 8a odst. 2 zákona úřad spojení podniků povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. V ostatních případech úřad spojení nepovolí. V rozhodnutí o povolení spojení může úřad stanovit omezení a závazky nezbytné pro ochranu hospodářské soutěže.

Posouzení současného stavu a výhledu společnosti SB a.s.

Vzhledem k tomu, že účastník správního řízení dosud žádnou činnost na předmětných trzích nevyvíjel a do budoucna se má profilovat jako obchodní společnost a společnost vykonávající kontrolu nad SB a.s., zaměřil se úřad na posouzení současného a minulého stavu společnosti SB a.s., jakož i možností jejího vývoje v nejbližším časovém horizontu ve vazbě na záměry účastníka správního řízení s přihlédnutím k tomu, že by se společnost SB a.s. stala součástí popsané Skupiny.

Úřad zjistil z finančních auditů a výkazů hospodaření společnosti SB a.s., že v posledním období, především v roce 1998, došlo k určitému zhoršení hospodářských výsledků. Dosavadní odbyt směřoval hlavně na export do USA, kde byla realizována prakticky polovina obratu společnosti. Účastník řízení uvedl také konkrétní rozhodující odběratele v tomto regionu.[1] Zboží pro americké velkoobchodní kanály bylo dle sdělení

[1] V § 16 zákona se stanoví povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech tvořících výrobní a obchodní tajemství soutěžitelů.

účastníka správního řízení kontrahováno neřízeně bez dlouhodobých smluvních závazků. Za jedinou významnou smlouvu byla označena smlouva s japonskou firmou XXX[1] (viz str. 113 spisu) o výlučném prodeji do Japonska. V tuzemsku byl obchod realizován cestou vlastního distribučního skladu. Tato určitá nejednotnost obchodní politiky byla ještě umocněna skutečností, že v posledních letech nebyly věnovány prakticky žádné prostředky na výzkum a vývoj pro nedostatek zdrojů, což se projevovalo i v minimální inovaci. Z patentů ve vlastnictví SB a. s. uvedl účastník řízení pouze patent pro oblast otopu tavicích agregátů.

Z významných akcí byly inovované výrobky prezentovány pouze na veletrhu spotřebního zboží ve Frankfurtu nad Mohanem. Úřad konstatuje, že tento vývoj, spočívající v zaměření spíše na jednorázové obchody bez odběratelů s dlouhodobou perspektivou spolu s omezením inovací a výzkumné a vývojové oblasti, se mohl již ve střednědobém horizontu negativně projevit především na zahraničních trzích. Účastník řízení také uvedl, že SB a. s. nese z minulosti řadu těžce vymožitelných pohledávek, které se rovněž negativně projevují v hospodaření. Dále uvedl, že je nutno přistoupit k reorganizaci SB a. s. pro zachování současné produkce a její postupné zvyšování a také ke snížení stavu zaměstnanců SB a. s. Zároveň uvedl záměr podporovat výchovu odborného dorostu v SB a. s. Úřad proto při posuzování spojení podniků SB a. s. a ČS a. s. přihlédl i k výše uvedeným zjištěním a vyjádřením účastníka řízení.

Posouzení vzniklé koncentrace, vlivy na trh

Společnost ČS a. s. sice na vymezeném relevantním trhu ani na žádném z výše uvedených trhů nepůsobí, ale je kapitálově a personálně propojena s dalšími, výše uvedenými podniky Skupiny, z nichž na trhu výrobků z olovnatého skla působí Sklo Bohemia a. s. a společnost CRYSTALEX a. s. V důsledku spojení podniků ČS a. s. a SB a. s. dojde na tomto trhu k posílení tržního podílu Skupiny. Skupina tak získá větší tržní sílu, která bude ovlivněna také zapojením výrobků SB a. s. do společných distribučních kanálů (kde hrají roli především společnosti Porcela Plus a. s. a BOHEMIA CRYSTALEX TRADING a. s.). Vzniklý post–portfoliový efekt se tak dále posílí a počet konkurentů Skupiny na trhu ČR se o jednoho sníží. Skupina na druhou stranu vytvoří efektivní konkurenci dovozům za situace, kdy i ostatní tuzemští výrobci směřují na export většinu svých výrobků. Tento stav může mít do budoucna vliv na trh ČR, kde české výrobky jsou vystaveny tlaku výrobků dovozových, především ze Slovenska, Itálie, ale také z Francie, Velké Británie, Německa a Turecka.

Důkazem toho je i skutečnost, že v posledních třech letech vstoupily na trh ČR jako noví soutěžitelé pouze zahraniční společnosti, např. Durant (Francie), Schott (Německo), Irena (Polsko). Úřad zjistil, že spojované podniky neuskutečnily v posledních třech letech žádné spojení s podniky jiných soutěžitelů.

Úřad dále dospěl k závěru, že se zřetelem k nárůstu koncentrace na tuzemskému trhu je třeba stanovit jako omezení a závazek kontrolní režim všech dalších záměrů nabytí majetkových podílů soutěžitelů, směřujících k vyšší koncentraci na uvedených trzích.

Úřad však také zjistil, že po stránce kvantitativní je rozhodujícím trhem nejen pro společnost SB a.s., ale i pro všechny společnosti Skupiny, trh vymezený zahraničními teritorii. Úřad zjistil, že z výroby SB a.s. je na export určeno v posledních třech letech více jak 80% produkce. Obdobný stav je i u dalších výše uvedených výrobců. Na zahraničním trhu dojde k efektu propojení a sjednocení nabídky všech společností Skupiny. O důležitosti

[1] V § 16 zákona se stanoví povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech tvořících výrobní a obchodní tajemství soutěžitelů.

tohoto vývoje svědčí i fakt, že u společnosti SB a.s. je účastníkem řízení mezi pěti nejvýznamnějšími odběrateli uvedeno pět zahraničních společností.

Úřad přihlédl také ke skutečnosti, že vymezené relevantní trhy zahrnují zboží, ve kterém má ČR dlouhodobě aktivní obchodní bilanci. Úroveň cen je v zahraničí, především v zemích EU, obecně vyšší. Jednou z podmínek prosazení se na zahraničních trzích je také otázka jednotné obchodní a marketingové politiky. Úřad konstatuje, že účastník správního řízení k tomuto záměru směřuje, což doložil mimo jiné i snahou o sjednocení používání ochranných známek obsahujících názvy „Bohemia“ a „Crystal“. Tyto ochranné známky může za současného stavu používat jak společnost SB a.s., tak společnosti CRYSTALEX a. s. a Sklo Bohemia a. s. Účastník řízení uvádí problémy se zahraniční registrací těchto známek, ke kterým dochází díky tomuto rozdělení jejich použití.

Účastník řízení uvádí záměr urychleného dosažení kvalitativní úrovně a certifikace podle mezinárodních norem, především ISO 9000. Tento záměr musí být nutně realizován pro udržení a postupné zlepšení pozice společnosti SB a. s. Vzhledem k této nutnosti a objektivnímu tlaku na zahraničních trzích, kde převažuje nabídka nad poptávkou a kvalitativní znak je jeden z rozhodujících, nevidí úřad důvod pro zvláštní kontrolní režim plnění tohoto záměru. Z dosažení kvality odpovídající mezinárodnímu standartu bude jednoznačně profitovat i tuzemský spotřebitel. Úřad proto uložil závazek a omezení, směřující k zachování zásobování tuzemského trhu výrobky SB a. s.

Účastník řízení uvedl ve věci hlavních zdrojů a surovin pro výrobu, že se jedná o sklářské písky z tuzemských zdrojů a suřík a potaš z dovozu. Jedná se o obdobné vstupy jako pro další členy skupiny a závislost na dovozu je prakticky stejná jako u SB a. s. Odtud vyplývá možnost společného nákupu surovin pro výrobu se členy Skupiny, kteří působí na vymezeném relevantním trhu.

Dopravní náklady nehrají při realizaci výrobků rozhodující roli a mohou být pozitivně ovlivněny zapojením do distribuční sítě. Pro přepravu výrobků jsou důležité obalové materiály, které jsou většinou z tuzemských zdrojů. Jejich případná zvýšená potřeba se kladně projeví v zaměstnanosti u jejich výrobců.

Ve všech výše uvedených skutečnostech spočívá, stejně jako ve výrobním zapojení do činnosti skupiny, možnost dosažení úspor z rozsahu po realizaci předmětného spojení podniků.

Na vymezeném relevantním trhu nezjistil úřad bariéry pro vstup na trh, ani vlivy zásahů státu, neexistují ani regulační bariéry ukládané státem. Nejsou stanoveny žádné dovozní kvóty, celní zatížení (všeobecná celní sazba 12 %, smluvní 9,6 %) nepředstavuje podstatnou překážku importu. U tuzemských spotřebitelů se dosud nevytvořila značková loajalita, vyplývá to i z určité roztříštěnosti používání ochranných známek, kdy se spotřebitel spíše orientuje podle toho, zda se jedná o výrobek tuzemské či zahraniční provenience.

Posouzení hospodářských výhod

Jako hospodářské výhody spojení podniků účastník řízení uvedl, že spojením podniků dojde ke koordinaci obchodní politiky, směřující k dlouhodobějším kontraktům. Důkazem toho je m.j. skutečnost, že od 1.10. 1999 již Sklárny Bohemia a.s. spolupracují s BOHEMIA

CRYSTALEX TRADING a. s .Dále účastník řízení uvedl, že zapojením SB a.s. do činnosti Skupiny se vytvoří přístup k nutným finančním zdrojům, které jsou potřebné pro dosažení kvality produkce i pro výzkum a vývoj nového sortimentu. Jeho rozšíření bude přínosem nejen pro exportní záměry, ale i pro tuzemský trh. Spotřebitel tak získá možnost výběru z rychleji obměňovaného sortimentu v tradičně vysoké estetické i funkční kvalitě. Skupina poskytne jak potřebné know–how, tak i zkušenosti svých odborníků a umožní i využití své obchodní sítě.

Know-how společností CRYSTALEX a. s. a Sklo Bohemia a. s. bude dle sdělení účastníka řízení využito také při zvyšování výkonnosti a efektivnosti tavicích agregátů ve SB a. s., záměrem je také vytvoření jednotného výzkumného týmu pro celou Skupinu, který by měl řešit potřeby pro celkový výrobkový sortiment.

Přínosem bude také vlastní tvorba forem v SB a. s. oproti dříve využívaným externím zdrojům, což umožní rychlejší inovaci.

Účastník řízení předpokládá v SB a.s. zavedení nových lisovacích technologií pro lisovaný křišťál, o který je na trhu zájem. Jedná se především o drobné a cenově dostupné dárkové artikly. Investice do nových technologií přinesou také zlepšení v ekologické oblasti. Účastník řízení dále uvádí možnost určitého převodu výrob ze Skupiny do SB a. s., čímž by se v některých oblastech odstranila závislost na malosériové výrobě. Na druhou stranu je však také záměr využít ručních kapacit, neboť ruční výrobky představují tradiční vývozní artikl. Podniky Skupiny – Sklo Bohemia a. s. a CRYSTALEX a. s. - mají registrovány mezinárodní ochranné známky „Cascade“ a „Julia a Paola“, které mohou být využity i pro SB a. s. Důležité budou také úspory z rozsahu společně působící Skupiny.

Úřad posoudil účastníkem předložené výhody. Ve vazbě na skutečnosti, uvedené v předchozích částech tohoto rozhodnutí, úřad konstatuje, že hospodářskou výhodu představuje také sjednocení ochranných známek. Tato výhoda se projeví jak v exportu, tak i v tuzemsku, kdy se jednotné používání známek postupně pro spotřebitele stane určitým znakem při výběru a při dosažení kvality na úrovni mezinárodních norem i označením této kvality. Pozitivní projev v exportu bude znamenat také odstranění řady problémů při registraci v zahraničí, které účastník řízení také doložil. Také rozšíření nabídky a společné distribuční kanály jsou důležitými faktory posílení exportních pozic. Posílení exportu je bezesporu ve veřejném zájmu, což umocňuje skutečnost, že sklářský průmysl kladně přispívá k obchodní bilanci ČR. Export navíc představuje rozhodující podíl v objemech výroby všech členů Skupiny. U SB a.s. se v posledních třech letech jednalo o více než 80% produkce.

Posílení oblasti výzkumu a vývoje a poskytnutí know – how v rámci Skupiny se projeví také v šíři sortimentu a jeho rychlejší obměně, což bude přínosem pro konečného spotřebitele. Také společné distribuční kanály přinesou zlepšení zásobování tuzemského trhu ku prospěchu spotřebitele. Úřad zároveň uložil závazek a omezení, směřující k zachování zásobování tuzemského trhu výrobky SB a. s. za situace, kdy převážná většina výrobků SB a. s. je směrována na export. Dosažení certifikace podle mezinárodních norem a zavedení nových technologií přinese také zlepšení ekologie výroby, což je ve veřejném zájmu.

Úřad vzal v úvahu současnou situaci SB a. s. a záměr účastníka řízení přistoupit k restrukturalizaci výroby spojené s investičními záměry, což si však také vyžádá snížení počtu zaměstnanců. Pro zachování určité úrovně zaměstnanosti, která je ve veřejném zájmu, uložil úřad závazek a omezení.

Úřad analyzoval také újmu, která narušením soutěže vznikne. Konstatuje v souladu s dříve uvedenými závěry, že spojení podniků se projeví na výše vymezeném relevantním trhu v podobě posílení podílů Skupiny a faktickém úbytku jednoho z jejích konkurentů. Na výše vymezeném relevantním trhu zůstávají další tři konkurenti v podobě tuzemských výrobců. Zároveň v posledních třech letech narostl podíl dovozů, jak v podobě objemu a podílu na trhu, tak i v počtu výrobců, jejichž zboží se na trhu ČR objevuje. Úřad po posouzení stavu relevantního trhu stanovil účastníku řízení omezení a závazek, který směřuje k omezení dalšího zvyšování podílu spojovaných podniků na trhu ČR.

Judikáty EU

Úřad se ve svém rozhodování řídí výhradně zákonem o ochraně hospodářské soutěže, přihlíží však k platné judikatuře EU. Z judikátů Evropské komise, ke kterým bylo přihlédnuto při stanovení závazků a omezení pro účastníka řízení, úřad uvádí :

Spojení podniků Nestlé – Perrier (Official Journal L 356, 5.12.1992, str. 1-31), kde společnost Nestlé se mj. zavázala po dobu 5 let písemně informovat Evropskou komisi o jakékoliv akvizici do podniku, který se zabývá výrobou balené vody ve Francii, pokud jeho tržní podíl přesahuje 5%.

Dále úřad uvádí spojení podniků Allianz / AGF (Official Journal C 246, 6.8.1998, str.4), kdy jedním ze závazků, předložených spojovanými podniky, byl i závazek, že získání 5 nebo více % akcií další společnosti Coface podléhá schválení francouzského Ministerstva ekonomiky a financí.

Rozhodnutí Soudního dvora spatřují v opatření vztahujícím se k zaměstnanosti stabilizující faktor ve vztahu k výrobě konkrétního zboží. V této souvislosti je možno citovat rozhodnutí Soudního dvora v případě „Remia B.V., F. A. De Rooij and N.V. Verenigde Bedrijven Nutricia v. Commission of the European Communities“ (doc. 684 JO 042, čl. 42).

Úřad po zvážení všech shora popsaných skutečností rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí, neboť je názoru, že újma, která narušením soutěže vznikne, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení podniků přinese, pokud budou dodržována úřadem stanovená omezení a závazky.

Poučení o opravném prostředku :

Podle ustanovení § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů po jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Stanislav Hladík, CSc.
pověřený řízením III. výkonného odboru

Rozhodnutí obdrží:

1 x České sklo a.s., se sídlem Praha 1, Havlíčkova 15, zastoupená JUDr. Jaroslavem Sodomkou, advokátem, se sídlem U Prašné brány 3, Praha

1 x spis